

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 09502-1/2017/3

Datum: 29. 6. 2017

**PROGRAM SPODBUJANJA GOSPODARSKE OSNOVE
MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI 2017–2020**

Publikacija: Program spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2017-2020

Izdelovalec: Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (PMSNS) / Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK)
Glavna ulica/Fő utca 124, 9220 Lendava/Lendva

v sodelovanju z : Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Uradom Republike Slovenije za narodnosti ter Razvojnim centrom Murska Sobota.

Odgovorna oseba: Ferenc Horváth, predsednik Sveta PMSNS

Datum: junij 2017

Vsebina

1.	Uvodna pojasnila in izhodišča	4
1.1	Namen in ukrepi	4
1.2	Priprava in izvajanje Programa	5
2	Prikaz stanja in analiza območja	6
2.1	Opredelitev programskega območja	6
2.1.1	Demografski podatki	7
2.1.2	Gospodarska struktura	8
2.3	Skladnost z RRP in drugimi programi	10
2.4	Cilji, kazalniki in načela izvajanja Programa	11
3	Ukrepi Programa	12
3.1	Ukrep 1: SPODBUJANJE NALOŽB V GOSPODARSTVU	12
3.2	Ukrep 2 : SPODBUJANJE TURISTIČNIH DEJAVNOSTI IN PRODUKTOV	13
3.3	Ukrep 3: SOFINANCIRANJE PROJEKTOV Z ODOBRENIMI EVROPSKIMI SREDSTVI	14
3.4	Ukrep 4: PROMOCIJA REGIJE IN PODPORA PRI IZVAJANJU PROGRAMA	15
4	Finančni okvir	16
5	Priprava, izvajanje, spremljanje in vrednotenje Programa	16

Vizija programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2017–2020: »Na območju, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti, se bodo v letu 2020 z izvedbo tega programa in z njim povezanih ukrepov zagotavljale možnosti za ustvarjanje dohodka ter izboljšala zmogljivost zadrževanja mladih izobražencev na tem območju.«

1. Uvodna pojasnila in izhodišča

Zakonska podlaga za pripravo Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2017–2020 je **14. člen Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja** (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16; v nadaljnjem besedilu: ZSRR-2). S spremembami in dopolnitvami Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 46/2016; v nadaljnjem besedilu: ZSRR-2B) je bila dne 1. julija 2016 uveljavljena sprememba 14. člena ZSRR-2, ki se nanaša na avtohtoni samoupravni narodni skupnosti.

Nova tretji in četrti odstavek 14. člena ZSRR-2 se glasita:

»(3) V državnem proračunu se vsako leto določijo nepovratne finančne spodbude za ustvarjanje gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti in hitrejši razvoj območij, kjer živita.

(4) Finančne spodbude v državnem proračunu iz prejšnjega odstavka se dodelijo na podlagi programa spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti, ki ga za programsko obdobje pripravi narodna skupnost v sodelovanju z RRA, Uradom Vlade Republike Slovenije za narodnosti in ministrstvom, pristojnim za gospodarstvo. Program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti sprejme Vlada.«

V prehodni določbi ZSRR-2B je v 22. členu navedeno, da se prvi program spodbujanja gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti pripravi za obdobje 2017–2020. ZSRR-2B določa, da pri pripravi Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2017–2020 (v nadaljnjem besedilu: program) madžarske narodna skupnost sodeluje s pristojno regionalno razvojno agencijo Razvojnim centrom Murska Sobota ter Uradom Vlade Republike Slovenije za narodnosti in Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT).

1.1 Namen in ukrepi

Program je namenjen razvoju gospodarske osnove območja, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti, kar podrobneje pomeni ustvarjanje novih delovnih mest in ohranjanje že obstoječih, vzpostavljanje nove infrastrukture in posodobitev že obstoječe ter povečanje privlačnosti območja.

S štiriletnim programom želimo kar najbolj učinkovito odpraviti posledice gospodarske krize in nerazvitost območja, ki po podatkih še vedno nazaduje v primerjavi z drugimi regijami v državi.

Program je namenjen vsem upravičencem, ki svojo dejavnost opravljajo na območju, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti, in ki bodo z izvedbo svojih projektov pripomogli k uresničitvi njegovih ciljev.

UKREPI PROGRAMA:

1. SPODBUJANJE NALOŽB V GOSPODARSTVU,
2. SPODBUJANJE TURISTIČNIH DEJAVNOSTI IN PRODUKTOV,
3. SOFINANCIRANJE PROJEKTOV Z ODOBRENIMI EVROPSKIMI SREDSTVI,
4. PROMOCIJA OBMOČJA IN PODPORA PRI IZVAJANJU PROGRAMA.

1.2 Priprava in izvajanje programa

Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (v nadaljnjem besedilu: PMSNS) – Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (v nadaljnjem besedilu: MMÖNK) je krovna organizacija madžarske narodnostne skupnosti v Sloveniji, katere cilj in naloga sta ohranitev pomurske madžarske skupnosti, njenega maternega jezika, narodne zavesti, izvajanje posebnih pravic, ki jih zagotavljajo ustava in zakoni, ter uveljavljanje njenih potreb in interesov. Ustanovljena je bila v skladu z Ustavo Republike Slovenije na podlagi Zakona o samoupravnih narodnih skupnostih. Pristojnosti PMSNS se nanašajo predvsem na univerzalne naloge pomurske madžarske, regionalne in državne narave, ki so nad ravni občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti. Posebne naloge zajemajo razvijanje neposrednega sodelovanja med državnimi institucijami Republike Slovenije in Madžarske, negovanje stikov z zamejskimi madžarskimi organizacijami in drugimi mednarodnimi ustanovami ter organizacijami za varstvo manjšin.

V interesu razvoja PMSNS je sofinancirati razne kulturne, raziskovalne, informacijske in gospodarske dejavnosti. Ker ima omejena finančna sredstva, veliko teh programov poskuša uresničiti tudi prek najrazličnejših razpisov. Vsako leto organizira tabore in glasbena izobraževanja za družine z majhnimi otroki. Bila je tudi nosilec projekta, ki ga je podprla EU in katerega namen je bil vzgojitelj in učitelj ter vodstvenim kadrom dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodov v Prekmurju in Porabju zagotoviti možnosti za jezikovno usposabljanje v jeziku manjšin in posodabljanje izobraževalnega sistema v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih. Projekt s podobno vsebino izvaja tudi v novi finančni perspektivi. PMSNS je aktivno sodelovala pri pripravi predloga besedila splošnega manjšinskega zakona, pri ureditvi statusa pedagoškega svetovalca za madžarščino in pri izdelavi dokumenta Načrt ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti. Aktivno je sodelovala pri reševanju problematike izobraževanja v maternem jeziku za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Sistemsko poskuša reševati problematiko v zvezi z zagotavljanjem gospodarske osnove avtohtonih narodnih skupnosti. Spodbuja dejavnost mladine in intenzivno podpira vključevanje mladinskih programov v življenje skupnosti.

Institucionalne zmogljivosti za izvedbo programa:

PMSNS je pravna oseba javnega prava, njeni organi so:

- **svet PMSNS**, to je najvišji organ PMSNS, šteje 21 članov, ki jih izvolijo sveti občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti;
- **predsednik**, ki je skupaj s svetom PMSNS odgovoren za zakonito delovanje;
- **predsedstvo**, ki deluje poleg sveta, njegovi člani so predsednik in podpredsednika PMSNS ter predsedniki občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti, ter
- **nadzorna komisija**, ki najmanj enkrat letno pregleda poslovanje organizacij PMSNS in zavodov, ki jih je ustanovila, ter o tem poroča svetu.

Kolektiv PMSNS obsega poleg predsednika sveta, ki svojo funkcijo opravlja profesionalno, še 11 zaposlenih, in sicer tajnico funkcionarja, pravnika, 3 strokovne sodelavce, finančnico, projektno koordinatorico, projektnega sodelavca, 2 učitelja in tehničnega manipulanta.

Pri pripravi in izvedbi programa je ali bo sodelovala odgovorna oseba upravičenca Ferenc Horváth, ki ima 14 let vodstvenih izkušenj. Vodstvene izkušnje je začel pridobivati leta 2002, ko je postal predsednik Sveta madžarske samoupravne narodne skupnosti občine Lendava, leta 2008 je nastopil funkcijo direktorja Zavoda za informativno dejavnost madžarske narodnosti, svojo funkcijo predsednika sveta PMSNS opravlja od leta 2011, poklicno pa jo opravlja od leta 2015 ter uspešno vodi in usklajuje ekipo enajstih sodelavcev, bil pa je tudi projektni vodja čezmejnega evropskega projekta. Pri pripravi in izvedbi programa je ali bo sodelovala tudi Livia Sabo, od 1. Junija 2017 sodelavka PMSNS.

Prostorske zmogljivosti za izvedbo programa: PMSNS ima lastne prostore na sedežu, ki je na Glavni ulici 124 v Lendavi. Vse predvidene aktivnosti, povezane z usklajevanjem programa, bodo potekale v omenjenih prostorih. Prostorske zmogljivosti bo treba povečati zaradi načrtovanega povečanja števila zaposlenih v sklopu programa.

Finančne zmožljivosti za izvedbo programa: PMSNS je posredni uporabnik proračuna. Finančna sredstva za delovanje samoupravne narodne skupnosti so zagotovljena v skladu z zakonom, prispeva jih Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti, in iz javnih razpisov Republike Madžarske.

2 Prikaz stanja in analiza območja

2.1 Opredelitev programskega območja

Programsko območje, kot je razvidno s slike 1, se razteza od severnega dela Slovenije in zajema del območja Goriškega vse do upravne enote Lendava. V programsko območje so vključene občine Hodoš, Šalovci, Moravske Toplice, Dobrovnik in Lendava. V posameznih navedenih občinah delujejo tudi občinske samoupravne narodne skupnosti. Na podlagi popisa prebivalstva iz leta 2002 je na tem območju živel 80 % pripadnikov madžarske narodnosti.

Italijanska in madžarska narodna skupnost v Sloveniji spadata v skupino tako imenovanih zgodovinskih narodnih skupnosti, gre za dve skupnosti, ki sta se v bolj ali manj strnjeni obliki ohranili na svojem avtohtonem poselitvenem ozemlju daljše zgodovinsko obdobje. Tej vrsti manjšin ustreza tudi določen model manjšinske zaščite države. Celovita pravna ureditev italijanske in madžarske narodne skupnosti je urejena z Ustavo Republike Slovenije v 5., 11., 61., 62. in 64. Členu. Položaj in način uresničevanja pravic sta urejena še v področnih zakonih, v drugih predpisih, odlokih in statutih občin na narodnostno mešanih območjih, v drugih pravnih aktih, v meddržavnih pogodbah ali sporazumih ter v mednarodnih konvencijah, ki jih je ratificirala Republika Slovenija.

Slika 1: Programsko območje

Programsko območje opredeljeno po posamezni občini in njihovih naselij, kjer imajo upravičenci pravico izvajati projekte:

- Občina Dobrovnik: Dobrovnik/-Dobronak in Žitkovci/-Zsitkóc,
- Občina Hodoš: Hodoš/-Hodos in Krplivnik/-Kapornak,
- Občina Moravske Toplice: Čikečka vas/-Csekefa, Motvarjevci/-Szentlászló, Pordašinci/-Kisfalu, Prosenjakovci/-Pártosfalva, Središče/-Szerdahely,

- Občina Lendava: Banuta/-Bánuta, Čentiba/-Csente, Dolga vas/-Hosszúfalu, Dolgovaške gorice/-Hosszúfaluhegy, Dolina pri Lendavi/-Völgyifalu, Dolnji Lakoš/-Alsólakos, Gaberje/-Gyertyános, Genterovci/-Göntérháza, Gornji Lakoš/-Felsőlakos, Kamovci/-Kámaháza, Kapca/-Kapca, Kot/-Kót, Lendava/-Lendva, Lendavske gorice/-Lendavahegy, Mostje/-Hidvég, Petišovci/-Petesháza, Pince/-Pince, Pince Marof/-Pincemajor, Radmožanci/-Radamos, Trimlini/-Hármasmalom, ter
- Občina Šalovci: Domanjševci/-Domonkosfa.

2.1.1 Demografski podatki

V Pomurju živi 5,8 % slovenske populacije. V zadnjih desetih letih se je število prebivalcev regije zmanjšalo za 4 %. Leta 2003 je v Pomurju živel 123.550 prebivalcev, leta 2012 pa jih je bilo le še 118.988. Upadanje števila prebivalcev je posledica predvsem nizke rodnosti in visoke umrljivosti ter odseljavanja v druge slovenske regije in tujino. Do leta 2009 je stopnja rodnosti v Pomurju strmo naraščala. Od leta 2002, ko je bila stopnja rodnosti 1,04, se je stopnja rodnosti do leta 2009 zvišala na kar 1,4. V zadnjih treh letih je bila stopnja rodnosti znova vselej nižja od te leta 2009, razloge pa je mogoče iskati predvsem v gospodarski krizi, ki je Pomurje prizadela v zadnjih letih.

Novejši podatki o izobrazbeni strukturi prebivalstva kažejo, da se izobrazbena struktura prebivalcev v zadnjih letih izboljšuje. V Pomurju je bilo še leta 2005 494 novih diplomantov visokošolskega izobraževanja, leta 2012 pa 733 diplomatov, kar je za 48 % več kot leta 2005 (RRP).

Kot je razvidno iz preglednice 1, je bilo leta 2016 v primerjavi z letom 2012 manj prebivalcev z osnovnošolsko izobrazbo v vseh petih občinah, s srednješolsko izobrazbo jih je bilo manj v občinah Dobrovnik, Hodoš in Lendava več pa v občini Moravske Toplice in Šalovci. Število prebivalcev z višje šolsko in visokošolsko izobrazbo pa se je v vseh petih občinah leta 2016 v primerjavi z letom 2012 povečalo.

Preglednica 1: Izobrazbena struktura po posameznih občinah

		2012			2016		
		Osnovnošolska ali manj, skupaj	Srednješolska, skupaj	Višješolska, visokošolska, skupaj	Osnovno šolska ali manj, skupaj	Srednješolska, skupaj	Višješolska, visokošolska, skupaj
Po spolu skupaj	SLOVENIJA	494.454	935.495	331.398	443.608	925.832	388.358
	Dobrovnik/Dobronak	451	583	124	388	561	155
	Hodoš/Hodos	214	110	19	205	108	22
	Lendava/Lendva	3394	4952	1459	2899	4855	1606
	Moravske Toplice	2141	2452	636	1844	2465	792
	Šalovci	809	495	74	687	509	102
Moški	SLOVENIJA	202.797	521.440	141.180	179.435	523.806	162.418
	Dobrovnik/Dobronak	163	333	49	139	331	63
	Hodoš/Hodos	97	55	10	96	56	10
	Lendava/Lendva	1165	2914	661	983	2900	716
	Moravske Toplice	863	1420	300	737	1419	372
	Šalovci	355	282	31	302	295	38
Ženske	SLOVENIJA	291.657	414.055	190.218	264.173	402.026	225.940
	Dobrovnik/Dobronak	288	250	75	249	230	92
	Hodoš/Hodos	117	55	9	109	52	12

Lendava/Lendva	2229	2038	798	1916	1955	890
Moravske Toplice	1278	1032	336	1107	1046	420
Šalovci	454	213	43	385	214	64

Vir: SURS

Kot je razvidno iz spodnje preglednice, je stopnja brezposelnosti najvišja v občini Dobrovnik (23,5 %), ki je višja tako od slovenskega kot regijskega povprečja, sledi ji občina Lendava (20,7 %), najnižja stopnja brezposelnosti je zaznana v občini Moravske Toplice (16,1 %) in je hkrati tudi nižja od brezposelnosti v regiji, vendar še vedno višja od slovenskega povprečja.

Preglednica 2: Delovno aktivno prebivalstvo, število registriranih brezposelnih oseb in stopnje registrirane brezposelnosti

		December 2016		
		Delovno aktivno prebivalstvo po prebivališču, SKUPAJ	Število registriranih brezposelnih oseb	Stopnja registrirane brezposelnosti
Po spolu skupaj	Slovenija	824.485	99.615	10,8
	Pomurska regija	39.570	8263	17,3
	Dobrovnik/Dobronak	407	125	23,5
	Hodoš/Hodos	79	19	19,4
	Lendava/Lendva	3748	981	20,7
	Moravske Toplice	2107	404	16,1
	Šalovci	446	87	16,3
Moški	Slovenija	450.071	49.908	10,0
	Pomurska regija	21.649	4093	15,9
	Dobrovnik/Dobronak	219	67	23,4
	Hodoš/Hodos	43	11	20,4
	Lendava/Lendva	2108	483	18,6
	Moravske Toplice	1191	192	13,9
	Šalovci	279	34	10,9
Ženske	Slovenija	374.414	49.707	11,7
	Pomurska regija	17.921	4170	18,9
	Dobrovnik/Dobronak	188	58	23,6
	Hodoš/Hodos	36	8	18,2
	Lendava/Lendva	1640	498	23,3
	Moravske Toplice	916	212	18,8
	Šalovci	167	53	24,1

Vir: SURS

2.1.2 Gospodarska struktura

V spodnji tabeli so razvidni podatki po številu podjetij leta 2015. Enota opazovanja je podjetje, registrirano kot pravna oseba ali samostojni podjetnik, ki je med letom 2015 izkazala prihodek ali zaposlene osebe oziroma osebe, ki delajo. Za enote po Standardni klasifikaciji institucionalnih

sektorjev države in neprofitnih institucij, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, se upoštevajo tudi izkazani prihodki članarin, subvencij in drugih poslovnih prihodkov; ti niso zajeti v prihodek.

Število oseb, ki delajo, so vse osebe, ki delajo pri podjetju (plačane in neplačane), in vse tiste osebe, ki delajo zunaj enote, ki ji pripadajo in jih plačuje (npr. prodajni zastopniki). Med osebe, ki delajo, se štejejo tudi delavci s krajšim delovnim časom, sezonski delavci in delavci na domu, ki so na plačilnem seznamu opazovane enote. Od leta 2013 so med osebe, ki delajo, vključeni tudi detaširani delavci v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v Sloveniji, poslani na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino. Med osebe, ki delajo, se ne štejejo delavci, ki jih enoti posredujejo druga podjetja, in prostovoljni delavci.

Prihodek v tisočih evrov pomeni prodajne vrednosti kupcem zaračunanih prodanih proizvodov ali trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev. Te vrednosti se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za vse popuste, ki so bili dani ob prodaji ali pozneje, in za vrednosti vrnjenih količin. Prihodki zajemajo tudi vse stroške in obremenitve, vezane na kupca, ne zajemajo pa davkov in carinskih dajatev na blago ali storitve, ki jih enota fakturira, in davka na dodano vrednost (DDV), morebitne prodaje osnovnih sredstev, prihodkov od financiranja in drugih izrednih prihodkov. V podatku o prihodu podjetij je od leta 2013 zajet tudi prihodek bank in hranilnic. Število oseb, ki delajo na podjetje v občini, se izračuna tako, da se število oseb, ki delajo v občini, deli s številom podjetij v občini v posameznem letu.

Preglednica 3: Število poslovnih subjektov po občinah na programskem območju

Občina	2015			
	Število podjetij	Število oseb, ki delajo	Prihodek (v 1.000 EUR)	Število oseb, ki delajo na podjetje v občini
Dobrovnik/Dobronak	95	212	14106	2,2
Hodoš/Hodos	17	21	101	1,2
Lendava/Lendva	752	2779	174.592	3,7
Moravske Toplice	414	786	34185	1,9
Šalovci	84	138	3834	1,6

Vir: SURS

Gospodarska struktura Pomurja je v več pogledih odsev gospodarske strukture v državi. Predelovalna industrija je v državi primarni zaposlovalec, saj zagotavlja zaposlitev kar četrtini zaposlenim prebivalcem. Sledita trgovinska dejavnost ter dejavnost popravila in vzdrževanja motornih vozil, katerih povprečje znaša 13,5 % glede na povprečje na ravni države. V Pomurju so prav te panoge zaposlovalec večine prebivalstva. Edino veliko odstopanje od državnega povprečja je mogoče zaznati pri kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, ki v Pomurju znaša 7,7 %, državno povprečje pa je 2,2 %. Stopnja kmetijske panoge v Pomurju v primerjavi z državnim povprečjem velja za visoko in presega tudi povprečje Unije.

Preglednica 4: Notranje selitve iz pomurske regije v preostale slovenske regije

REGIJA	Število preseljenih oseb leta 2015
v podravsko	1.118
v koroško	30
v savinjsko	128
v zasavsko	15
v posavsko	23
v Jugovzhodno Slovenijo	34

v osrednjeslovensko	737
v gorenjsko	61
v primorsko-notranjsko	14
v goriško	28
v obalno-kraško	70
Odselitve iz regije skupaj	2.258

Vir: SURS

Kot je zaznati v programskem območju, je v zadnjih letih čedalje več primerov, ko mladi nimajo možnosti za zaposlitev, zato se v čedalje večjem številu odseljujejo. Program je namenjen večinoma prav temu, da se zagotovi takšno okolje, ki bo gospodarsko bolj razvito in bo sposobno zadržati populacijo (predvsem mlade) in obenem tudi zmožno privabljati potencialne domače in tuje vlagatelje. Kot prikazuje preglednica 4, je največ selitev zaznati v podravsko regijo (1.118 oseb), sledi ji osrednjeslovenska regija (737 oseb).

2.3 Skladnost z RRP in drugimi programi

Program je skladen z **Regionalnim razvojnim programom Pomurje 2014–2020**, ki vizijo skupnega razvoja opredeljuje kot: »Pomurje bo re(j)dno dobra slovenska pokrajina«, ki bo svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavljala sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celoten razvoj lastnih potencialov.

Razvojna vizija je podprta s štirimi strateškimi cilji, ki vključujejo razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti; povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano iz lastnih virov; zagotovitev spodbudnega družbenega okolja, v katerem vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale, ter zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti ob varovanju naravnih virov.

Razvojna specializacija regije je osredotočena na aktiviranje regijskih zmogljivosti, ki omogočajo razvojno prestrukturiranje regije v smeri njenih dolgoročnih primerjalnih prednosti na področju prehrane in turizma, v trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah. Programi in ukrepi bodo usmerjeni v podporo razvoju produktov in storitev, vezanih na proizvodnjo, predelavo in uporabo hrane, ter razvoju trajnostnih turističnih produktov in storitev, tudi z razvojem tehnoloških in netehnoloških inovacij, ki bodo temeljile na edinstvenih razlikovalnih prednostih in trajnostnem pozicioniranju regije.

Program se umešča v štiri razvojne prioritete RRP 2014–2020, te so: (1) konkurenčno in zeleno gospodarstvo, (2) znanje, tolerantnost in zdravje, (3) zeleno življenjsko okolje in učinkovita raba virov in (4) trajnostni razvoj podeželja, zlasti na področjih, ki pomenijo dolgoročne primerjalne prednosti pomurske regije.

PMSNS ima pripravljeno celovito strategijo razvoja območja, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti. Strategija je pripravljena za obdobje 2017–2019, zajema celotno programsko območje tega programa ter potrebe, priložnosti, slabosti in prednosti. V pripravi je tudi celovita strategija razvoja turizma območja, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti. Strategija, katere cilj bo med drugim bo tudi krepitev gospodarskih in turističnih odnosov s sosednjo Madžarsko, se bo uresničevala z različnimi aktivnostmi in izvedenimi projekti v sklopu programa.

PMSNS je prejela sredstva Slovenskega regionalno razvojnega sklada za zagon razvojne institucije Minta, d. o. o., ki je v 100-odstotni lasti PMSNS. Minta naj bi prispevala k institucionalni krepitvi problemskega območja. To bo posredno pozitivno vplivalo tudi na izvajanje programa, saj je za programsko območje značilna prav odsotnost razvojnih institucij oziroma znanj s področja spodbujanja razvoja.

2.4 Cilji, kazalniki in načela izvajanja programa

Cilj programa je predvsem v štirih proračunskih letih območje, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti, z razvojno nazadujočega položaja dvigniti na višjo raven, kar bo vključevalo razvoj že obstoječih in novo nastalih podjetij, vzpostavitev nove in posodobitev obstoječe infrastrukture in povečanje privlačnosti območja, kar bo posledično pripomoglo k ustvarjanju novih delovnih mest in znižanju stopnje brezposelnosti.

Preglednica 5: Kazalniki programa

Ukrepi programa	Kazalniki učinka (U), rezultata (R) in vpliva (V)	Izhodišče	Cilj 2020
SPODBUJANJE NALOŽB V GOSPODARSTVU	(U) število gospodarskih subjektov, vključenih v sofinancirane projekte	0	10
	(V) znižanje stopnje brezposelnosti v programskem območju	2016= 19,2 %*	znižanje
SPODBUJANJE TURISTIČNIH DEJAVNOSTI IN PRODUKTOV	(R) število izvedenih programov vzpostavitve in nadgradnje etnografskih hiš	0	5
SOFINANCIRANJE PROJEKTOV Z ODOBRENIMI EVROPSKIMI SREDSTVI	(U) število sofinanciranih projektov z odobrenimi evropskimi sredstvi	0	3
PROMOCIJA REGIJE IN PODPORA PRI IZVAJANJU PROGRAMA	(R) vzpostavitev spletne strani	0	1
	(R) povečanje števila zaposlenih	12	+2

*Podatek je izračunan na podlagi podatkov iz preglednice 1: (brezposelni/aktivni + brezposelni) oziroma povprečje stopenj brezposelnosti po petih občinah, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti.

NAČELA IZVAJANJA PROGRAMA

Program je zamišljen, kot način spodbujanja gospodarskega razvoja programskega območja. Predvsem je namenjen podpori pri izkoriščanju priložnosti v programskem območju. Pri razvoju in izboru projektov je ključno upoštevanje načela trajnostnega razvoja območja, in sicer z gospodarskega, družbenega in okoljskega vidika.

Pri izvajanju programa bodo upoštevane enake možnosti položaja moških in žensk ter preprečevanje diskriminacije na podlagi spola, narodnosti, rase, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti ali katere koli druge osebe usmerjenosti. Z vključitvijo enakih možnosti pri izvajanju programa bomo dosegli pravično in uravnoteženo obravnavo vseh skupin prebivalstva.

3 Ukrepi programa

Program je sestavljen iz štirih ukrepov:

1. SPODBUJANJE NALOŽB V GOSPODARSTVU,
2. SPODBUJANJE TURISTIČNIH DEJAVNOSTI IN PRODUKTOV,
3. SOFINANCIRANJE PROJEKTOV Z ODOBRENIMI EVROPSKIMI SREDSTVI,
4. PROMOCIJA OBMOČJA IN PODPORA PRI IZVAJANJU PROGRAMA.

Našteti štirje ukrepi tvorijo povezano celoto več področij, s katerimi želimo prispevati predvsem h gospodarskemu razvoju območja, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti.

3.1 Ukrep 1: SPODBUJANJE NALOŽB V GOSPODARSTVU

Namen in cilji

Namen ukrepa je s sofinanciranjem novih in nadgradnjo obstoječih proizvodnih zmogljivosti v mikro, malih in srednje velikih podjetjih (MSP) spodbuditi gospodarski razvoj območij, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti.

Ukrep bo izveden z javnimi razpisi z osrednjim ciljem rasti in razvoja MSP prek novih naložb in zagotavljanja obratnega kapitala v povezavi z naložbami na območjih, kjer živijo pripadniki madžarske avtohtone narodne skupnosti. Te se želi aktivno vključiti v razvoj programskega območja. Nadaljnji cilji so še:

- zvišanje neto dodane vrednosti gospodarstva v programskem območju;
- zagotavljanje mikro, malim in srednje velikim podjetjem širitev in posodobitev njihovih proizvodnih zmogljivosti;
- povečanje gospodarskega razvoja programskega območja;
- povečanje zaposlitvenih priložnosti na programskem območju;
- spodbujanje razvoja novih proizvodov in storitev.

Ukrep sledi ciljem programa finančnih spodbud MGRT 2015–2020 in se umešča v ukrep 3.1. Naložbe v MSP.

Način izvajanja

Razpisovalec sredstev za javni razpis bo PMSNS, javni razpis pa bo izveden v sodelovanju z MGRT.

Shema državnih pomoči

Pogoji javnega razpisa bodo sledili shemi pomoči de minimis Program izvajanja finančnih spodbud MGRT – de minimis (št. prigrasitve: M001-2399245-2015).

Upravičenci so vse pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo v mikro, malih in srednje velikih podjetjih in bodo izvedle naložbo na programskem območju, razen pravnih oseb v javni lasti.

Upravičeni so vsi stroški materialnih in nematerialnih naložb ter obratnega kapitala, ki so neposredno povezani z izvajanjem naložb v skladu z navedeno shemo državnih pomoči.

Najnižja višina zaprosenih sredstev je 30.000 evrov, najvišja pa je omejena s pravilom de minimis, pri čemer podjetje v treh zaporednih koledarskih letih ne sme preseči skupne državne pomoči v znesku 200.000 evrov (oziroma 100.000 evrov, če gre za podjetje v cestnoprometnem sektorju). Pri ugotavljanju, ali nova pomoč de minimis presega dovoljeno višino pomoči de minimis, se upoštevajo vse prejšnje v zadnjih treh letih dobljene pomoči po pravilu de minimis, ki so jo prejela združena ali pripojena podjetja.

3.2 Ukrep 2 : SPODBUJANJE TURISTIČNIH DEJAVNOSTI IN PRODUKTOV

PMSNS je krovna organizacija madžarske narodnostne skupnosti v Sloveniji in sestavljajo jo občinske samoupravne narodne skupnosti (prek svojih članov). V programskem območju deluje pet občinskih samoupravnih narodnih skupnosti.

Trenutno so v lasti samoupravnih občinskih narodnih skupnosti tri etnografske hiše, ki so aktivne in letno izvajajo razne programe in delavnice. V občinski samoupravni narodni skupnosti Moravske Toplice je bil nakup nepremičnine, ki se bo uporabljala kot etnografska hiša, izveden letos. Izjema je madžarska samoupravna narodna skupnost občine Lendava, ki svoje etnografske hiše še nima. Vsaka etnografska hiša deluje samostojno in izvaja svoje programe, ki so znani tudi med prebivalci tega območja (kot so prikaz tradicionalne žetve in mlatenja pšenice, barvanje pisanic, žganjekuha ...). Ohranjanje jezikovne in kulturne identitete pri prekmurskih Madžarih ima različne pristope. V sklopu drugega ukrepa bo posebna pozornost namenjena organizaciji in izvedbi programov, delavnic, razstav, izobraževanj, ki bodo prikazovale tradicionalne ljudske običaje in obrti, ter promociji te skupnosti. Kjer bo to potrebno, bodo izvedene tudi naložbe za zagotovitev ustreznih prostorov za delovanje etnografskih hiš. V tisti samoupravni narodni skupnosti, kjer še nimajo etnografske hiše, bo izveden tudi nakup nepremičnine.

Namen in cilji

Namen drugega ukrepa je spodbujanje nadaljnjega razvoja programskega območja z oživitvijo omenjenih etnografskih hiš.

Osrednji cilj je ohranjanje jezikovne in kulturne identitete prekmurskih Madžarov ter vzpostavitev možnosti njihovega aktivnega vključevanja v razvoj programskega območja, tako gospodarskega kot turističnega. Nadaljnji cilji so še:

- privabljanje turistov;
- v obstoječih etnografskih hišah spodbujati vzpostavitev in razvoj turistično-gospodarske dejavnosti;
- ureditev ustreznih prostorov, nabava pripomočkov, opreme in zagotovitev drugih pogojev za delovanje etnografskih hiš;
- promocija programskega območja.

Sredstva tega ukrepa bodo namenjena:

- nakupu in prenovi nepremičnin – etnografske hiše (notranja in zunanja obnova);
- pripravi vsebin, oblikovanju, vzpostavitvi in tisku (npr. sprotni ponatisi, vzdrževanje osnovnih promocijskih materialov, ...) materialov za promocijo delavnic, razstav, izobraževanj;
- opremljanju prostorov, nabavi novih ali rabljenih in starinskih delov stavbnega pohištva in druge notranje opreme;
- pripravi, tiskanju in distribuciji promocijskih materialov za nove proizvode in storitve;
- pripravi razvojnih načrtov.

Način izvajanja

Sredstva se bodo dodeljevala na podlagi sklenjene pogodbe med PMSNS in naslednjimi občinskimi samoupravnimi narodnostni skupnostmi:

- Madžarska samoupravna narodna skupnost občine Lendava;
- Madžarska samoupravna narodna skupnost občine Dobrovnik;
- Madžarska samoupravna narodna skupnost občine Moravske Toplice;
- Madžarska samoupravna narodna skupnost občine Hodoš;
- Madžarska samoupravna narodna skupnost občine Šalovci.

PMSNS in občinske samoupravne narodne skupnosti nimajo potrebnih lastnih sredstev za zagotavljanje likvidnosti pri izvajanju naložb in drugih aktivnosti v okviru ukrepa. Pri pripravi pogodb za izvajanje programa in pogodb z zunanji izvajalci bo temu dejstvu posvečena pozornost.

Shema državnih pomoči

Sredstva v okviru drugega ukrepa niso namenjena ustvarjanju konkurence na trgu blaga in storitev in ne pomenijo državne pomoči v smislu Zakona o nadzoru državnih pomoči.

3.3 Ukrep 3: SOFINANCIRANJE PROJEKTOV Z ODOBRENIMI EVROPSKIMI SREDSTVI

Namen in cilji

Namen tretjega ukrepa je sofinanciranje projektov EU. Namen je spodbujanje izvedbe projektov, sofinanciranih s programom sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska v obdobju 2014–2020. Izbrani projekti morajo pred podpisom pogodbe uspešno kandidirati na razpisih za pridobitev evropskih sredstev.

Spodbujali se bodo tisti projekti, v sklopu katerih se bodo izvajale aktivnosti na področju gospodarstva, turizma, kulture in promocije programskega območja.

Projekti se morajo izvajati v programskem območju.

Način izvajanja

Tretji ukrep se bo izvajal z javnimi razpisi, ki jih bo pripravila PMSNS v sodelovanju z MGRT; razpisovalec sredstev bo PMSNS.

Upravičenci

Upravičenci so:

- lokalne, regionalne, javne in državne javne uprave/ustanove in njihove organizacije, kot na primer uprave nacionalnih/naravnih parkov, organi za upravljanje gozdov, kulturne ustanove, muzeji, lokalne akcijske skupine, organizacije, ki so kompetentne na področju transporta, samoupravne narodne skupnosti in njihove organizacije, zavodi in javne ustanove itd.;

- podjetja v državni lasti;
- nevladne organizacije, neprofitne organizacije (vključno s pravnimi osebami, ki so ustanovljene v skladu z zasebnim pravom ter imajo neprofitni status), turistična društva, organizacije za upravljanje turističnih destinacij;
- zbornice in strokovna združenja;
- evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS).

Shema državnih pomoči:

Ker bo sofinanciranje vezano na javne razpise za pridobitev evropskih sredstev, se bo, kadar bo pomenilo državno pomoč, izvedlo po shemi državne pomoči, ki je predvidena v konkretnem programu EU.

3.4 Ukrep 4: PROMOCIJA OBMOČJA IN PODPORA PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Sredstva v sklopu četrtega ukrepa bodo namenjena promociji območja in izvajanju programa. S tem se bo krepila tudi institucionalna sposobnost PMSNS. Načrtuje se zaposlitev novega kadra, razširitev prostorskih zmogljivosti, kritje splošnih administrativnih stroškov, potrebnih za pripravo in izvajanje programa oziroma s programom določenih aktivnosti in nalog. V letu 2017 bo izvedena ena nova zaposlitev, v letu 2018 pa še druga nova zaposlitev.

V okviru tega ukrepa se pokrivajo tudi stroški priprave in usklajevanje tega programa. Upravičeni bodo stroški od 1. januarja 2017.

Namen in cilj četrtega ukrepa je kakovostna in strokovna izvedba programa ter promocija za hitrejši gospodarski razvoj programskega območja.

Cilj je, da bodo v obdobju trajanja programa pripravljene in izvedene takšni projekti, ki bodo trajnostno preoblikovali programsko območje v skladu z opredeljenimi kazalniki programa v območje, ki bo sposobno izkoristiti primerjalne prednosti, ki jih je mogoče zaznati v pomurski regiji.

Aktivnosti v okviru tega ukrepa bo izvajala PMSNS na podlagi pogodbe z MGRT. Pomoč pri izvajanju Programa bo zagotovljena s strani MGRT. Za naloge, za katere ni usposobljena (kot npr. celovita izvedba promocijskih aktivnosti), bo najela zunanje strokovnjake, ob uporabi Zakona o javnem naročanju.

Način izvajanja

V okviru četrtega ukrepa se predvidevajo naslednje naloge, ki bodo opredeljene tudi v pogodbi med MGRT in PMSNS.

SPLOŠNE NALOGE:

- strokovne, tehnične, administrativne in organizacijske naloge, ki so potrebne za ustrezno podporo pri izvajanju programa;
- priprava programa in morebitnih sprememb in dopolnitev programa;
- poročanje o izvedbi aktivnosti in nalog po posameznih ukrepih programa;
- informiranje potencialnih upravičencev o javnih razpisih v okviru izvajanja programa, v sodelovanju z MGRT;
- obveščanje potencialnih upravičencev v zvezi s programom;
- izvedba javnih razpisov, v sodelovanju z MGRT;
- nadzor izvajanja projektov na terenu;
- obveščanje javnosti o izvajanju programa;
- druge z izvedbo programa povezane naloge po pogodbi z MGRT.

PROMOCIJA PROGRAMSKEGA OBMOČJA:

- nabava IKT-opreme za izvedbo aktivnosti programa;
- vzpostavitev in vzdrževanje nove spletne strani;
- vzpostavitev spletnih aplikacij za promocijo programskega območja;
- promocija programskega območja in predstavitev območja na sejnih;
- priprava kratkih predstavitev filmov o programskem območju;
- priprava promocijskih materialov (oblikovanje, vzpostavitev, tisk, sprotni ponatise in vzdrževanje promocijskih materialov), v okviru tega se lahko pripravijo vsebine o poslovnih/industrijskih conah za predstavitev konkretnih naložbenih priložnosti v programskem območju – katalog potencialnih priložnosti območja in seznam destinacijskih turističnih točk za privabljanje turistov;
- izdelava in promocija lastnih znamk, skupnih turističnih paketov s sosednjimi območji (Porabje).

4 Finančni okvir

Sredstva za izvedbo programa so zagotovljena na posebni proračunski postavki MGRT PP 160045 – Razvoj območij narodnih skupnosti. Razpoložljiva proračunska sredstva za leto 2017 znašajo 350.000 evrov. Enak znesek je zagotovljen v proračunu za leto 2018.

Za naslednja leta se v okviru programa pričakuje podvojen znesek – po 700.000 evrov za posamezno leto. Vrednost programa za obdobje od 2017 do 2020 tako znaša 2,100.000 evrov.

Preglednica 6: Finančni načrt programa v obdobju 2017–2020 (v evrih)

Finančni načrt programa v obdobju 2017–2020 (v evrih)					
Ukrepi programa	IZPLAČILA 2017	IZPLAČILA 2018	IZPLAČILA 2019	IZPLAČILA 2020	SKUPAJ
Ukrep 1	190.000	70.000	350.000	350.000	960.000
Ukrep 2	120.000	180.000	180.000	180.000	660.000
Ukrep 3	0,00	20.000	50.000	50.000	120.000
Ukrep 4	40.000	80.000	120.000	120.000	360.000
SKUPAJ VREDNOST PROGRAMA	350.000	350.000	700.000	700.000	2.100.000
SKUPAJ VREDNOST PROGRAMA	<u>2,100.000,00 EUR</u>				

5 Priprava, izvajanje, spremljanje in vrednotenje programa

PMSNS v sodelovanju z MGRT, Uradom za narodnosti in pristojno regionalno razvojno agencijo v pomurski regiji pripravi predlog programa. MGRT izvede medresorsko usklajevanje programa in vladno obravnavo. Po tem, ko program sprejme PMSNS, Vlada Republike Slovenije sprejme sklep, s katerim potrdi program. Program se objavi na spletnih straneh MGRT in PMSNS. Tudi spremembe programa se sprejmejo po tem postopku.

Program izvajata PMSNS in MGRT. V delu, ki se nanaša na drugi ukrep, pa se kot izvajalci vključijo tudi občinske samoupravne narodne skupnosti.

Program bo v času izvajanja enkrat evalviran, predvidoma na začetku leta 2019, s pripravljeno analizo bo seznanjena Vlada Republike Slovenije v obliki vmesnega poročila o izvajanju.

Po izvedbi programa bo pripravljeno končno poročilo o izvajanju programa za Vlado Republike Slovenije, ki bo vključevalo natančne in konkretne podatke o doseženih ciljih, rezultatih in kazalnikih vseh ukrepov programa.

Program je pripravljen za štiri leta. Pri uresničevanju bo treba upoštevati nove priložnosti in se prilagajati novim razmeram ter po potrebi program spremeniti.

